

KALAPUTXI
2012ko iraila 120. zenak

KALAPUTXI

*Borondatezko
lanetarako
beli prost*

EZKIDE

Agirrebengoa Azkue

- Murrizketak handik, murrizketak hemendik...
- "Unclimbables" Eskalaezinak gaindituz
- Kalbaixotarren eguna, desafio eta marka jartzea
- Garoilla, garuen hillia

- Lorea: "Kolonbian konturatu naiz benetan zorionekoa naizela gustuko dudan zerbaitetan lan egin dezakedalako"

Izan zaitez
berrilaguna

zure ziztada
behar dugu

Aliprox

Zure marka

liderra den Talde baten babesarekin

*gure bezeroengandik
beti hurbil*

Vitoria Optika

AUDIOLOGIA ZENTROA

- Osasun sailak homologatutako audiologia zentroa
- Audioprotesista egunero dago zentroan
- Audiometriak doan, kabina intsonorizatuan
- Teknologia berrienak erabiltzen ditugu
- Etxean ere atenditzen dugu (Graduazioak eta Audiometriak)

Tel. 94 613 41 38
e-mail: mvitoria@cnoo.es

Iparkale, 1
ONDARROA

aurkibidia

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Literatura txokoa	10
Lapazorrikeixak	11
Karenka	12
Munduan zehar	14
Kirola	16
Kulturia	18
Auzoz auzo	19
Zorion agurrak	20
Argazki zaharrak	21
Agenda	22

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzukizunik.

Argitaratzailea
Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale, 12 behe - 20830 Mutriku.

Telefonoa

635 748 393

e-maila

kalaputxi@topagunea.com

kalaputxi2001@gmail.com

Bloga

kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea

Mutrikuko Udala

Kolaboratzaileak

 nigo Andonegi, Josu Ituarte, Josu Larra naga,

Malen Aldalur, Aitor Lizardi

Tirada

2.200 ale

Lege Gordailua

SS-787/01

ISSN

1579-4792

Inprimategia

EUSKALINPRI. Deba

Banaketa

Kalaputxi

iritzixa

Munduaren nekea hostoetan

Udako oporraldiaren ostean iritsi da iraila, euforiaren osteko sosegua, udaren azkena, udazkena. Egunak laburtzen hasi dira, itsasoko ura hozten, haizea freskatzen, basoak horitzen... Naturaren loraldia ahultzen nolabait, BTX-en abestiak dion moduan "Iraila izango zen, munduaren nekea hostoetan"

Nork esan Mutrikun nekea nabari dela irailean, kontuak atera, iraileko aldapa ere goitiberan jaisteko kapaz gara Mutrikuarrak, gainera esku batean txakolina eta bestean banderolari helduta. Begiratu besterik ez dago herriko karteldegietan, Zabieleskoan arreata jarri dut eta ekintza ugari ikusi ditut irailerako antolatuta: Kalbaixotako Bertso Saioa, Samikollako Jaixak, Arno Trail Sprint Race mendi lasterketa, Artzai txakur txapelketa, Kalbaixuak, Marmitako Lehiaketa, San Jeronimuak...

Hainbeste ekintza aipatuta gehienok ohartu ez arren, bizikleta zaleren bat jabetuko zen Mutrikuko Mendi Bizikleta Martxako kartelak falta direla kalean. "Oraindik ez zituzten kartelak jarriko" pentsatuko zuen norbaitek, edo "aurten beranduago antolatuko da", besteren batek.

Ez ba, aurten ez da Mendi Bizikleta Martxarik antolatuko, ez ofizialki behintzat. Zergatietan sartu gabe, 8 urteko ibilbidea izan duen Martxa aurten ez da martxan jarri. Zurrumurrurik zabal ez dadin esango dut ez dela udalarengatik edo diru arazoagatik izan, alderantziz, udala beti egon da laguntzeko prest.

Kirol hori maite izanda, neuri behintzat pena pixkat ematen dit, eta esango nuke hainbat alditan zoriondu gaituzten parte hartzaileei ere baietz. Agian, euren lurretatik bizikletak pasatzearren kexatu izan denak ez du gauza bera esango, denetarik baitago herri txiki honetan.

Zorionez, laguntzeko prest dagoen jende asko izan dugu inguruan, eta herritarrongandik jasotako laguntza eskertu nahiko nuke lerrootan. Denak aipatzeko beste zutabe bat beharko nukeen, baina bereziki aipatu herriko dendak, izan argazki denda, okindegi, harategi, janari nahiz fruta denda, baita inguruko herrietako bizikleta denda, Mutrikuko udala, baserritarrak eta urtero-urtero modu batera edo bestera lagundu diguten bolondresak. Mila esker denoi.

Ea datorren irailean munduaren nekea hostoetan soilik nabaritzen den.

Xabier Astigarraga Pagoaga

Kultura Saila
Hizkuntza Politikarako Sailordetza

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara Batzordea

telefonoak

Medikuak, anbulantziak, botikak

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Zaintzako botikak:	
Otxagabia (Mutriku)	689 58 57 59
Apraiz (Mutriku)	630 05 50 97
Zalduegi (Deba)	669 26 22 02
Burgoa (Deba)	667 33 88 90
Etxeberria (Elgoibar)	943 74 01 40
Garitaonaindia (Elgoibar)	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar)	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberria (Elgoibar)	943 74 12 77

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Bake Epaitegia	943 60 70 49
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua	943 60 34 18
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz Frontoia	688 64 31 80
Ur partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Anai Arte	943 60 34 10

Irakaskuntza

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 35 45
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

Ansola Taxia	638 672 383
Anton Taxia	666 221 999
Xabi Taxia	656 289 026
Pesa autobusak	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Iberdrola	901 20 20 20
Kofradia	943 60 32 00
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Gasolindegia	943 60 32 10

ordutegiak

Autobusak

MUTRIKUTIK → DONOSTIARA

Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
Zapatuak	10:00 / 16:30
Jai egunak	10:00 / 19:30

DONOSTIATIK → MUTRIKURA

Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
Zapatuak	11:30 / 19:30
Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKUTIK → BILBORA

ASTEGUNETAN GOIKO ERROTONDATIK

06:25 / 07:25 / 15:25

BILBOTIK → MUTRIKURA

14:10 / 18:10 / 20:10

MUTRIKUTIK → DEBA - MALLABIA

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro.

Jai egunetan: 8:15etik 21:15era orduro.

MUTRIKUTIK → ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro.

Jai egunetan: 7:55etik 20:55era orduro.

Trenak

Orduro ateratzen dira adierazitako ordu tartean.

DEBA → DONOSTIA → DEBA

Debatik	6:44 - 7:44 - ... - 21:44
Donostiatik	5:47 - 6:47 - ... - 20:47
Jai egunetan	8:44etan lehenengoa.

DEBA → BILBO → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 20:43
Bilbotik	6:00 - 7:00 - ... - 20:00
Jai egunetan	8:43etan lehenengoa.

DEBA → EIBAR → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 21:43
Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 - 7:13 - ... - 21:13
Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

Herrixarrei,

Aurtengo herrixarron malen jaixak ere esan digute agur eta Mutrikuko Gazte Asanbladak agiri hau idatzi beharra izan du Malenetan pasaturiko hainbat gertakari herriari azaltzeko.

Urtero bezala, gaztetxeko ateak parez-pare irekirik egon dira Malenak irauten duten 5 egunetan, umore onez lan egiteko prest dauden gazte borondatetsuei esker. Aurtengoa, sekula baino gazte gehiago egon dira gaztetxeko barra atzean izerdia botatzen, honenbestez, asanbladaren izenean gure eskerrik beroenak eman nahi dizkizuegu. Dakizuen bezala, gaztetxean irabazirikoa dirua, ez da inoren interes pribatuarentzat; urtean zehar herrian antolatzen diren ekintza kultural zein sozial, eta gaztetxearen beharrei aurre egiteko baizik.

Hau argi utzita eta gazteei beraien parte hartzea eskertu ondoren, gutun honen arrazoi nagusira joko dugu. Mutrikuko Gazte Asanbladak, herriari, gaztetxean gertaturiko lapurretaren berri eman nahi diogu. Aurtengo malenetan, kuadrilla egunean eginiko kaxa guztia eta lagun baten objektu pertsonalak lapurtu dira. Argi utzi nahi dugu, lapurreta hau ez dela asanblada osatzen dugun kideekikoa soilik, herri guztiari eginikoa da, diru horrekin herrian antolatzen diren ekintzak sustatzen baitira. Gure ezustekoa eta haserrea nabariak dira, horrelako jarrera lotsagabeak onartezinak direlako.

Amaitzeko, jarrera hauek, herri mailako salaketa eta erantzuna izan behar dutela deritzogu, kaltea guztioi eragiena baita.

Mutrikuko Gazte Asanblada

Howard Doktorea

Howard Doktorea irlandarra da eta Liverpooleko zein Ulsterreko unibertsitateetan dihardu lanean, toxikologiako irakasle. Oso jakintsua da gai honetan eta askotan munduko alderdi desberdinetatik deitzen diote errauste plantak direla eta.

Irlandako Ringaskiddy herrian Indaver Group enpresak errauskailua eraikitzeak asmoa erakutsi zuenean, Gobernuak aholku batzorde bat antolatu zuen, ingurumenaren eta osasunaren inguruan era horretako errauste planta batek eragin zezakeenaz aztertzeak eta balorazio bat egiteko.

Aholku batzorde horretako burua Howard Doktorea izan zen eta honek Gobernuari aurkeztu zion 38 orrialdeko txosten mamitsua irakurri ondoren, Gobernuak bertan behera utzi zuen errausketa proiektua. Txostena determinantea izan zen.

Errausketak isurtzen dituen partikulak eta gizakien heriotzaren arteko loturaz sakondu zuen Howard Doktoreak, arnasbideetatik biriketara iristen diren partikulen eragina deskribatu zuen, umeen vulnerabilitateaz eta umekiaren jaio aurretiko arriskuaz ere ohartu zuen berak aurkeztutako txostenean.

Ez gara gehiago luzatuko xehetasunetan, baina

gutunak

Zeuk Esan

sudurrean, eztarrian, biriketan edota amaren sabelean eragiten dituen kalteez ere deskribatzen du, grafiko eta guzti.

Enpresak errekurritu egin zuen hango Gobernuaren erabakia...

Hemen enpresa handien lagunak ari dira lan hori egiten Sinadurak biltzen, Ingurumen Diputatua botatzen, mediatikoki egurra ematen...Zergatik ote ?

Markel Arizmendi

Sanmikollako jai arrakastatsuak aurtenguk ere. Eskerrik asko danoi!

Sanmikollako Jaixak ere lortu deue tokitxo bat itxia Mutrikuko festen programan! Ez al da politxa auzotako jaixak elkarlanean bidez aurrea atea ta berreskuratzia? Noski baietz! Beste urte batez lortu deu. Zein dalako onena? Sanmikolla! Geuk ezpeu esaten zeinek esangeu ba?

Urtetik urtea hobetzen saiatzen gea. Eta onartu biharrian goz: aurtenguk ere jai politxak izan dia, auzua bizitxasunez eta jai-giroz busti deuenak bi egunetan zihar. Sapatuan ekin genion jaixai txupinazuakin. Larunbateko betiko planetik urten, eta gazterixak (eta kontuan izan "gaztia" gazte sentitzen dana dala) gure auzo ederrea hurreatzeko aitzakixa euki zoan, zezenekin ta pottokakin disfrutatzeko, baitxa jolasakin ere, eta zela ez, gabeko erromeixakin. Astelehenian ere, txorixo eta salda earra dastatzeko aukeria eon zan mezian ostian. Jendian barre algarak entzutiakin bakarrik gu pozik geau ginan. Bete genun helburua. Jakina, guk bakarrik ezingo genun lortu hau dana. Eskerrak eman biharrian goz, bihotz-bihotzez, jaixa posible in deuen dan-danei. Ekonomikoki lagundu diguten komertzioai, udaletxiai, auzoa gerturau zian herrixar danai, eta beste hainbatei! Zue danoi: ESKERRIK ASKO!

Datorren urtian gehixo, ta duda gabe, hobeto!!!

S.J.B - Sanmikollako Jai Batzordea

Europatik dator notizia

Aurtengo maiatzean Europako parlamentuak erabaki garrantzizkoak hartu zituen hondakinen inguruan.

Alde batetik, hondakinaren kontzeptua bera aldatzeko eskatzen zigun europarroi, hondakina ez dela zabor bilakatu behar, aberastasun iturri baizik, balioan jarriz.

Horretarako bi neurri edo bide erabaki zituen, batetik 2020rako zabortegeiak itxi egin behar direla eta besteetik birziklatu ahal den hondakina ez dela erre behar.

Erraustegiak ez dauka etorkizunik Europan, eta hemen batzuk temati eta egoskor erraustegiaren alde, osasunaren aurka, naturaren aurka eta negozioaren alde.

Hala ziren lehen ere batzuk Zentral Nuklearren alde.

Patxi Goenaga

MURRIZKETAK HEMENDIK,

Hauxe da aspal-dion eta egunerorontzuten dugun hitza. Udazkena ate joka, eta gorriak ikusiko ditugula diote adituek. Hemengo ekonomiaren egoera ez omen da hain txarra, horixe diote politikoek. Osasuna eta hezkuntza izan dira kaltetuenak han eta hemen. Bi arlo horietan lanean ari direnen testigantza jaso nahi izan dugu.

Oihana Plazaola. STEE-EILAS irakasleen sindikatuko liberatua da.

Arlo bakoitzean egoera desberdina dela dio “Haur-hezkuntzan, Lehen Hezkuntzan,... nire esperientzia Eskola Publikokoa da eta horri buruz hitz egin dezaket. Guk gure aldetik igarri izan ditugu aldaketak; PSOEk dio bereak ez direla murrizketak, egokitzapenak baizik, azken finean gauza bera da”.

Aldaketen inguruan zera dio: “PSOE agintean jarri zenean, gauzak aldatu egin ziren, langile arlotik diot. 2007an sinatu zuten Lan Hitzarmena gutxiengoa duten CCOO eta UGTk, eta ordutik 2009ra bitartean murrizketa batzuk ikusi ziren, ez handiak, baina ikusten zen gestionatzeko beste modu bat zutela. 2010ean beste Lan Hizarmen bat sinatu zuten gutxiengoko sindikatuak, eta handik aurrera murrizketak ageriagokoak izan dira; adibidez, ordezkapenen kasuan. Hasi bi urtekoetatik eta Lanbide Heziketaraino, normalean, lehenengo egunetik ematen ziren ordezkapenak. Gaur, bost egun pasa behar dira horretarako. 2010-2011 ikasturtean hasi ziren trabak jartzen ordezkapenak betetzeko.

Ondoren, zirkular bat bidali zuten adieraziz noiz bai eta noiz ez zuten ordezkorik bidaliko. Adibidez, Ingelesekoak ordezkatzeko ez dute arazorik jartzen. Zergatik? Interes handia dutelako hirueleko markoa bultzatzeko, eta ingeleskoa lehenago ordezkatzeko dute b e s t e

Murrizketak agerikoak izan dira hasi haurreskoetatik eta Lanbide Heziketaraino

edozein irakasle baino. Administrazioaren hezkuntza ildoak ez datoz bat ikastetxeak izan ditzakeen lehentasunekin. Agian, Mutrikun edo antzeko herri euskaldun batean ez da hainbeste nabarituko ingelesa ikasketen egunerokotasunean sartzea, baina herri edo zonalde ez euskaldunetan izugarriko eragin negatiboa izan dezake euskararen hedapenerako”.

Hamahiru urte daramatza irakaskuntzan, eta aldaketak handiak izan direla esaten du “baldintza okerragoetan egiten da lana. Agintariek diote hemengo hezkuntza kalitate handikoa dela. Beste herrialdeekin alderatuz hobeak dira emaitzak, baina esan behar da hemengo irakasleek euren aldetik asko jartzen dutela eta etengabe birziklatzen dutela euren burua; ez da alferrikakoa izan bere garaian ikastolek izan zuten eragina gauzak beste modu batera egiteko orduan”.

“Bestalde, gureizak ez, motozerra sartu dute Hezkuntza Berezian! Dedikazio berezia behar zuten ikasleen beharrei erantzuteko ordu kopuru nahikoa ematen zuten lehen, egun, ordea, oso zorrotzu da hori. Haurreskola Partzuergoan ere gureiza zorrotza erabili dute, eta familia askok ezingo du bere haurra eraman dirurik ez duelako. Beste behin emakumeengan izango du eragina, oraindik tamalez familia kontziliazioa kasu gehiegitan horrelaxe gauzatzen delako”.

MURRIZKETAK HANDIK...

Kanpoko jende asko dator Euskal Herrira, eta horiek ere egokitu beharko dira hemengo komunitatera... "Eta horrek lana eta baliabideak eskatzen ditu, egunerokotasunak sortzen dituen lanak dira eta administrazioak ez du laguntzen lan horiek ondo eta behar besteko kalitatearekin egiten." Burokrazia biderkatu egin dela eta gauzak erraztu beharrean asko korapilatzen dizkietela. "Aurreko urtera arte hirurogei urterekin ahal zen jubilatuta, Lan Erreforma berriarekin, berriz, ez".

Irakaskuntza zutabe garrantzitsua izatetik ez izatera pasa dela dio. Soldatak jaitsi, ordutegia gehitu, ikasle ratioa handitu... Lakuatik diotena: espainiar estatuak ez badituzte behartzen, ez dutela beteko araudi berria; ez die balio, jakin baitakite noizbait hartuko direla neurri horiek.

Hurrengo urteetako etorkizuna iluna izango dela uste du eta kostatuko dela atzera berriz lehengo baldintzak lortzea. Krisiaren aitzakiarekin irakaskuntzatik baliabideak kentzeari ez dio zuzen irizten, "alferrikako gasturik ez dago, ba!"

Itziar Egurbide. Erizain laguntzailea da eta Mendaroko ospitalean egiten du lan.

Egungo egoera aspalditik datorrela dio. "Datorren urtean indarrean jarriko direnak hauexek izango dira: Gabonetako aparteko ordainsaririk ez dugu kobratuko; asteen 2 ordu eta erdi gehiagoko lan ekinaldia izango dugu, lortutako asteko 35 orduak pikutara joango dira; eta gure gauzetarako genituen 6 egunetatik 3 izango ditugu.

Aspalditik izoztua genuen soldata urtetik urtera gutxitzen joan da. Egun, 2009an baino dezente gutxiago kobratzen dugu". Ordezkapenak: "garai batean %100 ordezkatzen zen, gaur ez.

Azken lau urteotan Mendaroko ospitaleko solairu osoa itxi egiten da udan, Donostian lehenago hasi ziren. Langilegoaren egoera asko aldatu da.

Gaur, langile askok ez daki bihar lana izango duen ala ez, kontratatua izan arren. Gaixo kopurua kontuan hartzen dute, eta erizaina soberan bada, "bihar ez duzu lanik" esan eta etxera doa. Kontratatuta jarraitzen du eta etxean egiten dituen egu-

Azken lau urteotan Mendaroko ospitaleko solairu osoa itxi egiten da udan.

nak zor dizkio Osakidetzari. Honek, berriz, berak nahi duenean abisatuko dio lanera joateko, egun batetik bestera izan daiteke; horrek esan nahi du beti egon behar duela prest". Funtzionamendu hori azken bi urtetakoa dela dio "nik uste dut dauzka-gun errekurtsioak erabiltzea ondo dagoela; garai batean, adibidez, goizez bakarrik egiten ziren ebakuntzak eta arratsaldean kirofanoak itxita egoten ziren; egun, goiz eta arratsalde martxan daude. Horrek itxaron zerrendan eragina izan du".

Hogeita bat urte daramatza Osakidetzan.

"Gaixotasun-bajen inguruan, hitzarmenean lortuta genuen %100 kobratzea, gaixotasun arrunta izanda ere. Seguritate Sozialak ordaintzen zuen bere partea eta bestea Osakidetzak ordaintzen zuen. Gaur, baja motzetan %75 kobratuko dugu eta baja luzea bada, orduan iritsiko gara %100 kobratzera. Baja motzak, astebetekoak-eta, ez ditu beteko.

Urte luzez lortutako guttira di-da batean suntsitzen ari dira. Lehen, publikoan inor ezin zela kaleratu uste zen; gaur, bajak sarritan hartzea izan daiteke kalera botatzeko arrazoia. Datorren urtetik aurrera zer? Ordu gehiago eta diru gutxiago" Langileen artean ere, batasun handiegirik ez dagoela dio..

Etorkinak artatzearen inguruan, larrialdietan eta anbulategietan izango duela eragina uste du. Osasun kalitatearen inguruan..."Ez da mito bat. Nik lana egiten dudan lekuan, jende askok ekarri ditu gurasoak eta senideak Andaluziatik, Extremaduratik... eta Espainiako beste herrialdeetatik kataratak, mokorrak, giltzurrunak eta antzeko gaixotasunak sendatzera, diotenez ez dute hemengo arretarik han".

Erizain asko doala hemendik kanpora, ordezkapen gutxiago egiten dituztelako eta lan balditzak hobekak direlako. Kanpotik hona ere mediku asko datozela dio, hegoamerikarrak batez ere.

ZAHARRAK IZAN DIRA PROTAGONISTA NAGUSIAK ABUZTUAN

Ziñua Elkarteari esker, aurten ere, herriko nagusienek euren eguna ospatu ahal izan dute. Goiz pasa ederra egiteko aukera eduki zuten 70 urtetik gorako hainbat herritarrek, eta gustura pasa zutela begibistakoa zen. Aspaldiko lagunekin elkartu eta kontuak berritzeko baliatu zuten eguna. Aurtengoan, herriko nagusien izendapena Maria Jesus Yurrita Zumalabek (88 urte) eta Asensio Ansorregi Muniozguren (86 urte) jaso zuten, pozarren.

SAMIKOLLA KO JAIEK BIZIRIK DIRAUTE

Samikolla auzoa auzo bizia dela erakutsi dute aurten, berriro, ere, bertako bizilagunek. Bi egunez bertakoek zein ingurukoek ondo pasatzeko modua ipini zuten. Brindisa, auzo bazkaria, pottokak, jolasak, erromeria... gogor ekin zioten jaiari: auzo giroa sortuz eta herritarrei giro hori eskainiz. Ezin jaia amaitu, ordea, auzotarren bati ohikoa bihurtu den omenaldia egin gabe. Aurtengoan, ezustean harrapatu zituzten, eta poz handia eman zieten Nicolas Arrizabalagari (82 urte) eta Petra Agirregomezkortari (81 urte). Bikoteak 56 urte daramatza elkarrekin. Han egoterik izan ez bazuen ere, Miren Atxuela izan zen hirugarren omendua.

KOMIKIXA

Josu Ituarte "Pitxame" ren eskutik

Bi hitzetan

SOKATIRAKOAK MUNDIALETIK BUELTAN, POZIK ETA GUSTURA

Sokatirako Mundiala bukatu da, eta herriko taldea pozik dago han egindakoarekin. Azkenean ere, mutilek 700 eta 640 kiloko mailetan tira egin zuten. Pisu handieneko mailan beste zortzi talderekin batera aritu ziren sailkapen fasean, eta horietatik hiru talderi irabaztea lortu zuten. “Horretaz gain, tiraldi polit askoak ere egin genituen. Pisuan baino 54 kilo gutxiago genituen, eta hala ere, uste baino hobeto aritu ginen”, adierazi dute. 640an, sailkapen fasean bederatzi talderen artean hirugarren gelditzea lortu zuten (laugarrenarekin berdinduta). “Bigarren gelditzeko aukera eskuartearen izan genuen, baina ihes egin zigun”. Nesketan, herriko ordezkari bakarra izan zen, eta Gaztedirekin tira egiteko aukera izan zuen. “Gaztediko lau neska aurreko egunean arituak ziren, eta urrea lortu zuten. Hurrengo egunean nekea nabaria zen, eta ezin izan zuten gehiegi egin. Baina behintzat, mundialean eta soka egotea zer den ikusi ahal izan zuen Nereak”.

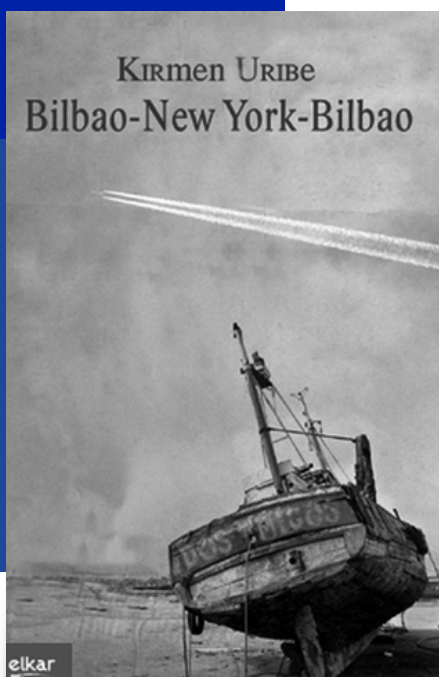

LIZTOR BELTZAK AGERTU DIRA MUTRIKUN

Lehenik Bustoneko etxeetan, eta gero Atxitxin kalera joan behar izan zuten suhiltzaileek liztorrak zeudela eta. Liztor beltza kanpotik etorritako espeziea da, eta bertoko erlea jaten du. Hori dela eta, topatzen diren habia guztiak deusezten ari dira. Habiaren bat ikusiz gero, udaltzainei berri ematea eskatzen diete herriarrei.

MUTRIKUREN EGOERA EKONOMIKOA, NAHASMENETIK ARGITASUNERA

Zenbait komunikabideetan emandako albiste nahasgarriak tarteko, Joseba Palenzuela alkateak herritarrei zuzenean eman nahi izan zien Mutriko egoera ekonomikoaren berri. “Komunikabideek itxura hori eman nahi izan dioten arren, ez dago ezer berririk. Udalean sartu ginenetik hasitako lanari buruz aritu dira, baina emandako datuak ez dira guztiz zuzenak”. Alkatearen esanetan herriko egoera ekonomikoa “latza, gordina” da, baina udala adundiarekin batera ematen ari den pausoak egoera hori gaitzitzeko dira. “Udala %118an dago zorpetua. Gauzak horrela, mailegu bat eskatzeko Batzar Nagusien baimena behar du. Prozesu hori urte hasieran abiatu genuen, eta orain organo horretako ogasun batzordera heldu da eskaera, besterik ez. Ez da eskaera berezi bat egin; estuasunean dauden udalantzako ohiko prozedura jarraitu dugu; beti ere, aldundiaren eskutik”. Alkateak, berriro ere, aurrekontuak onartu aurrean emandako azalpen guztiak eman zituen udalerriarren egoera ekonomikoa zertan den gogorarazteko. Era berean, orain ematen diren pausoak “zorrek kentzeaz gain, gauzak egiten jarraitu ahal izateko” asmoarekin egiten ari direla azpimarratu zuen. “Herriari etorkizun bat ematen hastea da gure helburua”.

Arrainak ere belarrietatik sartzen dira

Kanonera gehiegi hurbiltzea lepora diezadake irakurleak, Kirmen Uriberen Bilbao-New York-Bilbao (2008) obra aukeratzeagatik kritikagai. Espainiako Narratiba Saria irabazi izanak mesede beste kalte egin diola dirudi. Zenbaiten esanetan, esaterako, euskal literatura ospea kanpotik, Madrildik, etortzearen adierazle nagusia izango da. Baina, egileari ederki etorri zaion saria liburuari hain ederki etorri ez zaiola iruditzen zait, kanonean sartzeko ibili duen bideak nobelaren harreara desitxuratu duela iruditzen zait eta.

Izan ere, Uribek, istorio erreal zein fikziozkoak nahastuz, han eta hemen batuz, arboletako pikuak bezala, arrainak ere belarritik sartzen direla frogatu digu. Beste batzuek ez bezala, azken hitza aurkitu du Kirmenek: New York City. Badago aldea, hasierako arrainetatik hasita. Eta bilaketa etengabea, hegazkin bat, bidaia bat. Bidaietan gertatu ohi den bezala, espazio aniztasuna da nobela honen ezaugarrietako bat: Ondarroa, New York... eta, tartean, hegazkin bat. Hegazkin horixe da nobela testuinguratzen duen espazioa. Idazle bat da Uribe eta New Yorkera doa,

beste hura osabaren etxera zihoan bezala, Txanogorritxu amonarenera bezala. Eta horren bitartez, idazketa prozesua azaltzen doan heinean, istorioak, anekdotak... sartzen ditu, eta horiexek dira liburuaren egitura dutenak, gauza txikiek bizitza egiten duten bezala. Noski, zenbaitentzat anekdota-bilduma izan daiteke, Obabakoak ere ipuin-bilduma hutsa izan zitekeen legez. Kontua da ea elementuak sartzeko Ondarroako emakumeek sareak konpontzen duten abilezia bera duten.

Izan ere, Bernardo Atxagak "Pitzadura bat..."ekin egin zuen bezala, plagiatzeko ez dago lekua eta denbora aldatzea baino hoberik. Eta horixe egiten du Uribek: Obaba-Hanburgo Bilbo-New York bihurtu eta gaur egunean kokatu arren, bere aitona-amonengandik gaur egungora eginiko bidaia egin, denboran zehar. Eta literaturari buruzko gogoeta, idazketa prozesuari buruz idaztea, metanarratiba, erabiltzen du aitzakiatzat anekdota bilduma bat osatzeko. Narratzaileari dagokionez, idazleak berak kontatzen du istorioa, azken hitzaren bila zihoan hark bezala: edozein aitzakia erabiltzen zuen bere ipuinak kontatzeko. Baita Uribek ere, baina aitzakiarik gabe. Ez du behar, dena era naturalean datorrela dirudi. Baina, esan bezala, Kirmenek lortu egiten du azken hitza: New York City. Horixe baita liburuaren muina: Ondarroako arrainetatik, espazio eta denbora bitarteko bidaia, modernitate-rantz.

Azkenik, ordea, pertsonaiak dira liburu honetako puntu garrantzitsua eta, apika, bere hutsune handiena. Egia da, azken batean, samurtasunak ezaugarritzen du liburuaren, baina pertsonaia guztiak antzekoak, xumeegiak, izateak sinesgarritasun arazoak ekar litzaieke zenbait pasartetan.

Laburbilduz, Kirmenek kresal usaindun Obabakoak "plagioa" egin nahi duela dirudi eta pertsonaien sinesgarritasuna zenbaitetan kolokan jartzen bada ere, lortzen duela esan daiteke. Behintzat, narrazio sendoa osatzen duela ezin uka, espazioaren eta denboraren bitartez gizartearen eboluzioa adierazi nahi duela ikusten da. Bestalde, gozagarria da, mutrikuarrak izanik, hain hurbileko kontuak kontatzea, beti ere modernotasunaren eta unibertsaltasunaren gogoeta atzean duela. Tamalez, Obabakoak Garoa bazen, azpitik gertatu da berriro ere Kresala; esaerak ez baitu barkatzen: plagioak ez du sekula errealitatea gaindituko (salbuespenaren bila, oraindik). Egin beharko da zerbait, base-ritarrei euskaltasunaren monopolioa kentzeko, aitona marinelen izenean...

Aitor Lizardi Ituarte

Garoilla, garuen hilla

Lehengo baten aitxatu gendun bezela, bederatzi-garren hillebete honek izen asko daukatzak Mutrikun: garoilla, agorra, ustarrilla (?)... Gaztien artian batu-ko formia da nagusi (irailla) erderazkuarekin batera (setienbria). 'Garoi' eta 'iraill' hitzek landara bat bat dauke oñarrixan: garua (ira/ida, bizkaitarrez). Garrantzitsua izango zan garua, udako azken hilla-betiai izena emateko, ezta?

Baserrixan batez ere ganauen azpizak egitzeko erabiltzen zan garua. Gero zerrautsa etorri zan. Lastua gitxio ibiltzen zan, txahal gaztiei-eta jartzen zakuen iñoiz, gustora etzateko.

Galbaixo bueltan hasi eta zemendixan amaitzen zan garo-ebatia. Baziran Gabon ingurura arte jarduten zeuenak lan hortan.

Etxe bakoitzak bere saillak zaukazen, garo-lekuak. Auzokuen artian batzen zan sarritxan. Konparazio-tarako, Astigarrabixan, Betetxe, Jauregi, Arnondo eta Leiar-tekuak alkar hartuta ibiltzen ziran; Mijoko Ibarre, Doistu behekoa eta Arana baserrikuak ere alkarrekin ibiltzen ziran.

Lehen-lehen, igitaixa erabiltzen zan garua ebateko, baiña hagin gabekua, haginduna berriz, garirako ibiltzen zan. Gero segia hasi ziran erabiltzen.

Garua gorri-gorri egitzen zanian ebaten zan. Ebaki goizian, eta arratsaldian metau, berdian bazauan hantxe lagatzen zan sikatzen.

Meta-zillak egin, eta garua batutako lekuetan bertan egitzen ziran garo-metak jeneralian, gero bihar zeuenian hantxik ekartzen zeuen garua burdiz. Baserri inguruan ere egitzen ziran metak, galant askuak. Betetxan esan ziguenez, biña jornadako lau-bost meta haundi egitzen zitxuen. Garo asko batu biharra zauan urte osorako aillauko bazan.

Egunero egitzen zakozen azpizak ganauei, kortan siku egotiarren. Zortzi egunian behin ateratzen ziran azpizak, lau-hortzekuakin.

Ganauen txixa eta kakarekin nahastautako garo hori kortan bertan lagatzen zan pillo bat eginda. Lurruna ateratzen zonan, ordurako simaurra zan.

Solo eta baratzerako eziñ hobia zan garo-simaurra: Gabon inguruan patatai botatzen zakon, maiatzian artuai, abuztuan arbixai...

Baiña azpigarri eta simaur ederra egitzeko ezeze beste kontu batzuetarako ere erabiltzen zan garua: baserri-xetako kortetan euli ugari zauala-ta garo-

txortak jartzen ziran txintxilizka, garuak euliz betetokuan zaku baten sartu, zaku-muturra itxi eta eulixok uretan sartzen ziran edo sutan erre.

Txarrixa hiltzen zanian, txarrixen illia erretzeko egokixa da garua, lastua ere erabiltzen zan lan hortako. Sagardauaren zikiñak kentzeko (iragazteko), garua ibiltzen zeuen zenbaitxek.

Ikazgiñek ere erabiltzen zeuen garua: batetik, beuren txabolako teillatua egitzeko, lelengo egurrarekin teillatua egin, gero garua bota (isolatzeko-edo, aislante naturala!) ta ostian zotala; bestetik, txondorra egurrez kargautokuan, odoldixa eta garo zaharrak erabiltzen zitxuen dan-dana tapatzeko.

Arrantzaliek ere erabiltzen zeuen garua, arrain-kajatan erabiltzen zan, arraiña fresko kontserbatziaz-rren.

Orain arteko hori garo arruntena da, gehixen ikusten dana, baiña hori ez da Mutrikuko garo bakarra. Beste garo klase batzuk ere badoz Mutrikun: trumongarua, paretako garua (edo garo txikixa), garo adar bakarra...

Trumongarua, ezin zan faltau San Juan eguneko txortan. Gorpu-tzi egunian ere Mutrikun, kaleko prozesian botatzen zan. Izenak erakusten doan bezela, trumoi eta tximisten kontra ere erabiltzen zan, zartagiñ zahar baten erreta baserriko atarixan.

Garo txikixa edo paetako garua, garo honen urak, baso erdi bat edanda, gibela garbitzen ei deu.

Aurrerantzian, garoilla edo irailla entzun eta lehengo baserri-xetako bizimodua etorriko zaku gogora.

Josu Larrañaga Arrieta

EZKIDE AGIRREBENGOA AZKUE

**borondatezko lanetarako
beti prest**

Edozein herrik izan dezakeen altxorrik handienetako bat izaten da jende borondatetsua. Izkutuan nahiz agerian, herriarentzako eta herritarrentzako isilean lan egiten duen jendea. 40 urte bete ditu ekainean. Administarraritza ikasi zuen, beti gustatu izan zitzaion lan-mota zen-eta. Gaur egun Cikautxoko logistika saileko arduradunetako bat da. Berritsua da oso; irratian lan egiteko aproposa, bere amaren esanetan. Pazientzia handikoa, baina puntu batetik aurrera jenio bizikoa ere bai.

Zenbat arlotan ari zara borondatezko lanetan?

Orain momentuan, Burumendi mendi elkartean. Izaitez eta izenez lehendakari, baina, bueno, hori lau urte-tik behin kargua txandan hartzen dugulako eta orain-goan neuri tokatu zaidalako. 92tik ari naiz mendi taldean, sortu zutenetik —luzaroan galduta egon ondoren—. Aurten 20 urte betetzen ditugunez ea afariren bat-edo egiten dugun!

Gero, Gure Ametsa dantza taldean ere bai. Bi urterekin hasi nintzen eta 16 urtera arte ikasten ibili ginen Eusebio eta Juanjo Azkue, Mari Paz eta Lurdes Urkizarekin besteak beste, eta gero, geuk hartu genuen ardura. Orain, hamabosten bat lagun ari gara horretan. Dantza taldean ez daukagu lehendakariarik, hor denok gara berdin.

Hauetaz aparte, gaztetxotan Txibili umeen aisialdi taldean eta Euskal udalekuetan, Goñin hain zuzen ere, urteetan ibilia naiz.

Beti egoten da esku bat non bota Korrika dela, Txistu Alardea dela... eta gustura egiten ditut gainera!

Astean zenbat ordu ematen dituzu batean eta bestean?

Garaiazen arabera aldatzen da hori. Dantzetan, normalean, umeekin astean ekinaldi bat egiten dugu, bakoitzak bere kargu daukan taldearekin. Orain, anbulatorio zaharrean erakusten dugu. Lehengo loka-la hezetasunez beteta dago eta txiki gelditzen zitzai-gun. Gero, otsailetik maiatzera bitartean frontoian erakusten diegu nagusiei. Hor ere beste ordubete. Gero, batzarrak direla-eta astean beste ordubeteren bat egiten dugu, ekitaldi bereziak prestatzeko, San Juanetako eta beste.

Mendi elkartean ere astean behin batzen gara, ordubete edo ordu eta erdiko batzarrak. Eta gero zer edo zer apartekoa daukagunean, lasterketak, aseguroak... ba, hilabete horietan ordu gehiago sartzen ditugu.

Zerk bultzatzen du perTsona bat borondatezko lanak egitera? Auzolana, herrigintza...

Gure Ametsa dantza taldearen kasuan herentziaz jaso dugu, ikasle izatetik irakasle izatera era naturalean pasatu gara, guri borondatezko lanean erakutsi digutena guk ere borondatez erakusten dugu. Hala jaso eta hala eman, gure taldearen izaera da.

Mendi taldera aldiz, berriro martxan jartzeko jende beharra zegoela eta hurbildu nintzen. Lehen esan bezala, aurten 20 urte egingo ditut bertan, beste taldekide batzuekin batera.

Beti besteak egiteko zain egonda jai daukagu! Orain bizi dugun sasoian are eta beharrezkoagoa dira auzolana eta herrigintza. Azkenean jarrerak dira; herrian, gizartean elkarbizitza konpromisoa. Herria herritarrok egiten dugu. Ekintza eta konpromiso ezberdinetakotaldeak ditugu herrian lan ederra egiten dutenak eta herriari bizitza ematen diotenak. Taldeak, emateko eta egiteko prest dauden pertsonak osatzen dute. Ni horietako bat naiz, Mutrikun badira batzuk eta hori da aberastasuna.

Zaletasunetarako astirik hartzen al duzu?

Jakina, nola ez, ba! Salsa ikastaroan nabil. Iaz, Mutrikun eta, aurten, Berriatuan.

Esaerak dioen bezala: zu ez zaitu lurrikarak etxe barruan harrapatuko, ezta?

Hemen, ez, baina oporretan joanda harrapatu nau. Iaz batek eta aurreko urtean beste batek harrapatu nin-

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

PAGOAGA S.A.

iturgintza - berogintza - gasa
igeltsaritza - aroztegia

Tel.: 943 74 02 79 - 943 74 05 12

Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net

San Antolin, 13 - 20870 ELGOIBAR

duen. Iaz, Costa Rican geundela izan zen lurrikara bat.

Bidaiatzea gustuko duzu, beraz.

Bai, hor zehar ibiltzea gustatzen zait. 24 urterekin Irlandara joan nintzen ingelesa ikastera, eta hantxe sortu zitzaidan har hori, hantxe konturatu nintzen mundu guztiak bidaiatzen zuela eta ni Euskal Herritik justu-justu atera nintzela ikasketa-bidaia Andaluzia aldera egiteko. Hurrengo urtean Inglaterrara joan nintzen eta orduantxe hasi nintzen batera eta bestera. Orain dela 5 urtedo, lankide batekin joan nintzen Estatu Batuetara. New Yorkera; gero, Californiara; handik Los Angelesera eta azkenik, Las Vegasera...

Behin hori egin ondoren, edonora. Punta Canara ere joan nintzen lagunekin (Errepublika Dominikarrean), iaz Costa Ricara, eta aurten Riviera Mayara (Mexicora). Eta irailean Alemaniara joango naiz. Eta datorren urtean Argentina-ra joateko asmoz. Escocia, Norvegia eta hor zehar ere ibilitakoa naiz.

Ingelesezt moldatzen zara, ezta?

Bai, eta gainera lanean ere erabiltzen dut. Ni ikastolan eta institutuan ez nintzen ondo moldatzen hizkuntza-kontuan, matematikan-eta ondo, baina hizkuntzetan ez. Baina gaur egun ikasi dut eta polita dela ere esango nuke.

Borondatezko lanetara itzulita, inoiz pentsatu izan duzu: egin dezala beste batek!?

Inoiz, lanetik saltaka etorri, beste egiteko guztiak lagata, nekatuta eta dantza entsaioetan umeez kasurik egiten ez dutenean-eta pentsatu izan dut: zakutik emango diete denei! Baina momentuko kontua izaten da.

Jasotzen duzue esker onik?

Bai. Denetatik dago, baina orokorrean, bai.

Erreleborik ikusten duzue?

Dantzetan, bai; mendi taldean, berriz, urtetan ari gara eta ez da jende berririk sartzen. Dimititu egin behar izan genuen jende berria sartu zedin, hortik atera kontuak!

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

Camping
Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

zure ziztada behar dugu

Xabier Urkiza
(Irakaslea)

"EUSKARA
JALGI HADI
PLAZARA ETA MUNDURAI
Irakli, zabaldu,
erabil dezagun
euskaldunon leiho hau,
Euskaraz bizi gaitzesen
Euskal Herrian
eta munduan."

"Egunero jasotzen
dot Berria eta oso
gustura irakurten dot.
Euskaldun bezala
bitarteko aukera ematen digu
eta gaur egun esango nuke irudikatu
Berria gabeko Euskal Herri .
Mundor n berri euskaraz
jasotzen ohi u egia taia
eta platera da egunero
Berria irakurtea.
Atsempauso itzela
izango litzateke
Berria gaitzea."

Aitzol Astigarraga
(Irakaslea)

"Gure hizkuntza,
nire hizkuntza...
ama-hizkuntza...
hitz egitea, irakurtzea,
idaztea, esprekatzea...
gehien gustatzen
naiguna delako...
horregatik aukera
izan behar dugu.
Aukera daukagu egunero
Berriarekin
eta liburutegian
Berria-ren aukera."

Lola Sousa
(Bibliotekaria)

Izan zaitez
berrialaguna

berrialaguna izan nahi baduzu

www.berria.info/berrialaguna

Postaz: BERRIA, Martin Ugalde
kultur parkea, z/g. 20140 - Andoain

Posta elektronikoz: laguna@berria.info

Telefonoz: 943-30 43 45

berria[®]

BERISTAIN

DENDA LURRINGEGIA ESTANKOA

943 60 35 44

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxe: 943 60 31 03

KALBAIXOTARREN EGUNA

DESAFIO ETA MARKA JARTZEA

Indartsu dator aurten Kalbaixotarren eguna irailaren 23an; gizakia motozerraren aurka neurtzea ez-ezik, Orioko neskek marka jartzeko ahalegina egingo dute neska-proban 600 kiloko harriari tiraka. Horri gutxi irizten badiozue, berriz, arratsaldez II. Harri-jasotze Txapelketa izango dugu "Aritza"-ren omenez.

Kalbaixoko jaiak pasatu berri dira, ez dira bukatu ordea, Kalbaixotarren Eguna ospatzea gelditzen baita; auzokoek mimoz eta tentuz prestatzen duten egun handia. Bezperan, irailak 22an, zapa-tua, gaueko hamarretan Idi probak ikusteko aukera izango du Kalbaixo gainera gerturatzen denak. Bertan, Alfonso Eskutursolo (Etxeberritik), Paco Ipiola (Oikinatik) eta Inaxio Mari Etxabe (Aizarnazabaletik) probalariak izango dira. Ondoren, Naia-ra Plaza eta Eneritz Kaltzakortarekin gorputzak astitzenko beta ere izango da eskainiko duten Erromerian.

Igandean, berriz, ohitura den bezala, mezarekin emango zaio egunari hasiera, hiru auzoetako hildakoen omenez. Ondoren, Herri kirolak; Orixoko neskek emango diote hasiera. Zortzi neskak osatzen dute taldea; "harri sueltoko proba arrunt batean behar diren bestek" dio Aitziber Lizarralde taldekideak. Hasi berriak dira horiek, eta inguruko laguntza jasotzea asko eskertzen dutela dio. "Jende aurrean 8 neskak tiratzen dugun arren, atzetik lanean eta tiraka dabilen jendea ere badugu". Erakustaldi asko egin ez badituzte ere, beraien taldea ezagutzera emateko ahalegin guztiak egiten ari dira, proba horiei indarra emanez eta neskak plazara eramanez. Oraingoan, Kalbaixoko plazara etorriko dira marka jartzera, beste hainbat plazatan egin duten antzera.

Horrez gain, gizakiaren abilezia eta indarra motozerrarekin neurtzera datozen Kalbaixo auzoko Andoni "Gorixo" eta Sarobe ikusteko aukera egon-

go da; horiek trontza-rekin arituko dira, motozerrarekin, berriz,

Jose Manuel "Ibiri" izango da. Apustuak egiten hasteko aukera ederra benetan.

Goizeko saioa bukatu ondoren, auzokoek bazkaria egingo dute Izer eta Lutxurdixoren kantu eta soinu-laguntzarekin. Arratsaldeko bost eta erdietan, berriz, Pedro Mari Txurruka "Aritza"-ren omenez antolatutako II. Harri-jasotze Txapelketari emango diote hasiera.

Euskal Herriko herri askotan izan dira herri kirolen arloan lan handiak egin dituzten kirolariak, eta Mutriku ere herri horietako bat izan da. Hala ere, denboraren joanak azarnak leundu ohi ditu, eta garai batean egindako ekintza izugarriak ahaztuak izaten dira maiz. Gazteon belarrietara iritsi izan zaizkigu noizbehinka gizon haien lan izugarrien kontaketa eta istorioak. Horren garrantziaz jabetuz, Kalbaixo auzoko kofradiako gazteek bigarren urtez jarraian "Aritza" harri-jasotzaile Mutrikuarren harriekin txapelketa bat antolatu dute. Gizon horren izena goraiatzeko asmoz eta, bide batez, gure herri kirolekiko zaletasuna bultzatzuz.

Gerturatu gaitezen, beraz, Mutrikuar guztiok irailaren 22 eta 23an Kalbaixo gainera.

Edari biltegia

Tel./faxa: 943603938 · Etxekoa: 943603893 · Sakelekkoa: 609413306 · "Mendi azpi" · 20830 MUTRIKU

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

“Kolonbian konturatu naiz benetan zorionekoa naizela gustuko dudan zerbaitetan lan egin dezakedalako”

Lorea Larrañaga Kolonbian izan da bi hilabete eta erdiz, Libano izeneko herrian hain zuzen. Medikuntzako ikasketak praktikan jarri ditu bertan. Ofizioa ikasi eta esperientzia zoragarri bat bizi-tzeko aukera eskaini dio Kolonbiak. Bertako guz-tiarekin maitemindurik bueltatu zaigu herrira.

Nola lortu zenuen praktikak egitera Kolonbiara joateko aukera?

Aspaldidanik eduki dut kanpora joateko gogoia, asko gustatzen zait bidaiatzea. Hori dela eta, aurt-en gauza desberdinen bat egin nahi nuen, eta Gabon bueltan mugitzen hasi nintzen, zenbait ONGtara dei egin nuen, baina ez zidaten aukera-rik eman karrera bukatu gabe nuela edo eta kur-tsoen bat egin beharra zegoela arrazoituz. Orduan, kurtsoan zehar Analogia Patologikoko irakasle laguntzaile izan genuen kolonbiar baten-gana joatea pentsatu nuen, eta beraren bitartez lortu nuen aukera. Berak eta bere familiak asko

lagundu didate eta etxekoa banintz bezala hartu naute.

Ikasitakoa praktikan jartzeko ala gauza berriak ikasteko balio izan dizu gehiago esperientzia horrek?

Bietatik egin dut. Orain artean gehienbat teoria ikasi dut, eta aurt-en hasi naiz espezializazioekin. Hemen ikasitakoak praktikan jartzeaz gain gauza berri asko ikasi ditut. Hango ospitalea bigarren mailakoa zen eta Famili Medikuntza, Barne Medi-kuntza, Ginekologia, Traumatologia, Kirurgia Jenerala, Pediatria eta Larrialdiak zeuden bertan. Bi hilabete eta erdian denetan lanean aritzeko aukera izan dut.

Donostian medikuaren itzala izaten nintzen, han, aldiz, kirurgietan lehenengo laguntzaile lanetan aritu naiz, hiru erditzetan egon nintzen eta erdi-tze bati neuk bakarrik egin nion aurre. Hala ere, ikasi dudan gauzarik garrantzitsuenetakoa pazienteekin eduki beharreko harremana eta gai-xotasunak detektatzeko formulak izan dira.

MUTRIKUKO TANATORIOA

Ntra. Sra.
de Begoña
EHORZKETA

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

**JATETXEA
LANDETXEA**
Laranga auzoa (Mutriku)

**eguneroko
menua**

**berezitasuna
txerri txikia**
(enkarguz, erreta edo burduntzian)

Tel. 943 942 222 · 629105733 · luis@pikua.es

Hango osasungintza eta hemengoaren artean ze desberdintasun aurkitu dituzu?

Planteamenduan daude desberdintasunik naba-rienak. Hemengo osasungintza publikoa da eta gure behar guztiak betetzen ditu. Han, berriz, zergak ordaintzen dituztenek soilik dute horretarako eskubidea, eta gutxi batzuk dira. Zergak ordaintzen dituzten horien osasun zerbitzua EPS izeneko enpresa batzuk administratzen dute, eta ustelkeria ikaragarria dago horien atzean.

Ze ordutegi edo lan baldintza zenituen ospitalean?

Praktikak egitera joan nintzenez, ez zidaten ordaintzen, baina benetan merezi izan du oso gustura egon bainaiz. Goizeko zazpietatik eguerdiko hamabietara eta ordu bietatik seietara izaten zen lan ordutegia, baina hain gustura egoten nintzen, non batzuetan eguna ospitalean pasatzen nuen.

Kolonbian egindako praktika horien ondoren, gehitu egin zaizu mediku izateko gogoia?

Bai, zalantzarik gabe. Konturatu naiz benetan zorionekoa naizela gustuko dudan zerbaitean lan egin dezakedalako.

Espero zenuena aurkitu al duzu Kolonbian?

Egia esan ez nintzen gehiegi imajinatzen jarri bertara iritsi arte, baina betiko topikoa da Kolonbia gerrilla eta narkotrafikoarekin lotzea. Hala ere, horrek ez ninduen beldurtzen, maila txikiagoan izan arren, gurea ere konfliktodun herrialde bat da eta ondo bizi gara. Pentsatu nuen bertan ere halaxe biziko zirela. Bertara iritsitakoan konturatu nintzen gerrilla egon bazegoela. Baina oso toki jakin batean gertatzen da guztia, eta handik kanpo bizitza normala da.

Hala ere, borrokak oso ohikoak dira Kolonbian. Astebururo zegoen zaurituren bat, eta bi astebururitik behin-edo suzko armekin zauritutakoren bat ere bai. Hura normaltzat hartzen zuten.

Bertako bizimodutik zerk harritu zaitu gehien?

Gauza gutxirekin zein lasai bizi diren. Bi hilabeteotan ez dut inor haserre ikusi. Operazio gelan geunden batean, esaterako, medikuak behar zuen zerbaite ahaztu zuen laguntzaileak, eta hura ez zen haserretu ere egin. Gauzak oso lasai hartzen dituzte.

Zer izan da Kolonbian gehien gustatu zaizuna?

Jendearen esku zabaltasuna, edonork hartzen zaitu etxean. Bertan bidaiatu izan dudanean ere lagunak lagunak etxean egon izan naiz, edo ospitalean bertan ezagututako jendearen etxean. Bestalde, kanpokoia izanda, interesa zuten eta kafe mordo bat hartzera gonbidatu naute hemengo berri jakitearen trukean.

Bukatzeko, anekdotarik?

Hitzekin eduki nuen gaizki ulerturen bat. Ailegatu nintzenean, esaterako, goizeko zazpiak-edo ziren eta praktikak lortzen lagundu zidan medikuaren familiakoak etorri ziren nire bila. Ondoren, beraien etxera eraman ninduten eta ea tinto bat nahi nuen galdetu zidaten. Harrituta geratu nintzen kontuan izanda goizeko zazpiak inguru zirela oraindik. Baina integratu nahian-edo baietz esan nien; orduan, kafe bat atera zidaten, itxuraz tinto deitzen diote kafeari Kolonbian.

Malen Aldalur Azpillaga

Domingo Ibaibarriaga, 5 - Tel. 943 60 46 73 - MUTRIKU

LEA-ARTIBAI
Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

Mutrikuar bi lagunek, Jokin Larrañaga eta Igor Mendizabal Goxerri, eta eskalada lagun dituzten Alvaro Ortiz *Tasio* bilbotarra eta Jabier Garziandia *Ajillo* durangarrarekin Kanadako ipar-mendebaldera jo zuten Yukon Territory eskualdeko Unclimbables edo eskala-ezinak deituriko bailaran dauden hormak gainditzeko asmoz.

Ia 40 egun leku basati eta bakartietan ibili ondoren, euren asmoak beteta, etxean ditugu jada.

ESKALAEZINAK GAINDITUZ

Nola aukeratu zenituzten Kanadako ipar-mendebaleko hormatzar horiek zuen grinak asetzeko?

Izenak berak, "Eskalaezinak", erakarri egiten zaitu. Nahiko dokumentazio genuen eskuartean eta bagenekien zein bide zabalduak izan diren ere, baina ez dago joera handirik horma horietan eskalatzeko, oso jende gutxi heltzen da bertara logistika handia behar delako batetik, eta eguraldiak ere ez duelako batere laguntzen. Horregatik, Azpeitiko udalak urtero eskaintzen duen Takolo-bekara zuzendu genuen gure proiektua, eta beste bi proiekturen artean aukeratu gintuzten. Interesgarria iruditu zitzaizela gure proiektua esan ziguten, eta, jakina, diru-laguntza izateak erraztu egin zigun bidaia antolatzea. Orain, gure argazki eta grabaketak atontzen ditugunean, aurkeztuko diegu zertan erabili dugun euren diru-laguntza..

Nolakoak dira aipatzen dituzuen zirku edo bailara eta inguruko mendiak?

Nahanni parke naturalean daude kokatuta, Logan mendikatean. Garaiera handia ez duten arren, 2.800 metro-

koak, 800 eta 1.000 metro arteko luzera duten granitozko hormatzar ugariz inguratuta dago zirkua, eskalatzaileari aukera paregabeak emanaz. Inguru basatia eta bakartia da, eta, hain iparraldean egonik, eguraldi txarra da nagusi. Naturazaleontzat, bestalde, geure txikitasunean biltzeko parada.

Zela bete zenituzten Eskalaezinetara iritsi aurretiko egunak?

Vancouver izan zen hegaldien xede, eta lehenengo astea bertatik 60 kilometrorra British Columbia eskualdean dagoen Squamish herrian pasatu genuen, inguruan dauden granitozko 300 metroko hormetan gora eta behera. Hemen, gure inguruan, kareharria dugu nagusiki eta heldu-leku txikietan ohituta gaude indar egiten; granitoan, ostera, haitzen arrakala eta pitzaduretan ukabila, eskua edo atzaparrak enpotratu behar dituzu ondoren tira egiteko. Erabiltzen diren material laguntzaileak ere zeharo ezberdinak dira, beraz, beharrezkotzat hartu genituen egun horiek entrenamendu gisa.

Uztailaren 31an genuen jarrita zita hidrohegazkineko

RAIKETAK S.L.
SAGARMIÑA

Hondartza 3-4, behea
31 postakutxa
20820 DEBA
Tel. eta faxa: 943 192 249
Mob. 629 639 685
629 641 940
sagarmina@sagarmina.com
www.sagarmina.com

pilotuarekin Finlayson lakuan, beraz, bi egun aurretik jakiz hornitu, azken ukituak eman eta 1.800 Km. autoan Kanada mendebaldeko hegoaldetik iparraldera. Zenbat eta iparralderago herri txikiagoak eta urriagoak, baso eta aintzirak, aldiz, zabalagoak eta ugariagoak, nekazal eta abeltzain inguruak: Yukon territory. Bidaia neketsua izan arren, paisaia ikusgarriek, animaliek (hartz, orein, kari-bu, bisonte...) eta iparraldeko zeruetan gertatzen den aurora borealaren ikuskizunek zoragarria egiten dute; nahiz eta, une batez, gasolina erreserban edukitzeak estutu gintuen: Alaska highway errepide mitikoa da.

Azken 300 Km.ak mendi-pista batean egin ondoren, gaueko 11etan iritsi ginen Finlayson aintzirara, "urruti" eta "oso urruti" aspaldi atzean utzi genituen sentsazioarekin. Baina han genuen zain Warren jauna ur-ertzean. Zitzu bizian autoa hustu, hidrohegazkinera sartu, eta hegaldi motz baten ondoren bere lodge edo nekazal turismoko etxean ginen ohe bigunean lo egiteko aukerarekin. Goizak paradisu forma hartu zuen: Evoly izeneko aintzira ertza, Inconnu gure lodgea pinuz inguratutako zelai zabal batean koloreztatuta, saloian ehizaki eta arrain diseatuak hormetan eta mahai handi batean gosaria prest. Lasai eta asko gosaldutako ondoren motxilak prestatzen hasi beharra: akabo gure paradisu!

Eguerdi aldera zuzendu ginen laino beltzez inguratutako mendilerorantz. Ordubeteko hegaldiaren ondoren, Glacier lake aintziran agurtu genuen Warren jauna 20 egun barrura arte, txabola bat duen harrizko hondartza txikian. Leku aparta, baina nola erakartzen zituen eltxoak gure odol freskoak! Hiru egunerako jakiekin eta 30-40 kiloko materialekin prestatu motxilak, eta oinarritzko kanpalekura abiatu ginen jateko gehiena txabolan utzita.

Sei ordu eta itzalezko aldapa igo ondoren iritsi ginen Fairy Meadows izeneko zelaietara, "Eskalatu ezinen" bailarara. Hormatzarrak aurrez aurre, euren artean errekatxo batek zeharkatzen duen zelaia, eta, garrantzikoena, eguraldi ona. Iparraldean, 33^oko altitudetan, hain ohikoa ez den giroa.

Hormatzarrak aurrean, zein izan zen zuen erabakia. Zein tontor jo zenuten begiz?

Herriatik atera ginenerako bagenituen xede batzuk markatuta, eta horietan garrantzi gehien ematen geniona Lotus orratzean ezaguna den Lotus Flower Tower bidea zen, 800 m. luze eta "shit of jeans V5.10" zailtasunarekin, eta hara bideratu genituen gure lehen urratsak.

Nahiz eta nekaturik geunden, eguraldia aprobetxatu beharra zegoen, eta goizean goiz ordu eta erdiko bidea eginda hormaren azpian ginen. Hiru luze eskalatu, eta,

sokak finkatu ondoren, berriro kanpalekura jo genuen hurrengo egunean horma osoa eskalatzeako asmoarekin. Afari arina egin ondoren lotaratu, eta goizeko 3retan, gosaria ahoan, hasi genuen abiada.

Binaka heldu genion lanari: Goxerri eta Tasio batetik eta Ajillo eta Jokin bestetik. Bideak hasieran tximini estiloko lau luze ditu, goiko zatian plaka bat, eta beste guztian arrakaletako eskalada nagusitzen da. Lehen bikoteak gailurrera iritsi eta beherako bidea hartu zuen bitartean, Jokin eta Ajillok, beranduago iristean, gailurrean, izarren azpian, gaua pasatzea erabaki genuen. Giro aldakorra izan genuen egun guztian, eta gaueko izarrek laster ezkutatu ziren elurra eta haize hotzari bide emanez. Iparrereko gau motza, 5 ordu ingurukoa, eskertu zuen goian gelditutako bikoteak, egunsentiarekin beheranzkoa egiteko.

Bukatutzat eman al zenuten zuen lana?

Eguraldi "onak" jarraitzen zuenez, atsedean alditxo bat hartu, eta beheko txabolara jaitsi ginen, motxilak berriro kargatu, oraingoan apur bat pisu gutxiagorekin, eta berriro gorantz. Bustle Tower tontorra begiz jo eta saiakera Club International bidetik egin genuen, 850 m. luze, eta "shit of jeans 5.11, V" zailtasuna duena. Hasieran arrakala finetatik doazen pare bat luze ditu, eta, ondoren, desplome batzuk pasatuta diedro batzuetan bukatzen da. Proboscis bailarako glaziarra du oinean, eta, egun guztian, haren soinu eta haize hotza izan genuen lagun. Goxerri eta Tasiok lortu zuten gailurra.

Hurrengo egunetik aurrera, inguru hau hain famatua egiten duen giroa ezagutzeko aukera izan genuen. Elurra eta euria gelditu gabe eta ikaragarritzko hotza. Hala ere, ez ginen kikildu, eta oraindik egunak genituenek, eskalada motz batzuk egiten genituen eguraldiak uzten zizkigun abaguneetan. Baina giro aldaketarik ez, eta gihaurren nekea suspertzen ez zenez, hasierako plana aldatu, eta bueltako bidea hartzea erabaki genuen.

Warren jaunarekin harremanetan jarri, bere "paradisutik" pasatu, eta berriro Squamish-era. Eskalada batzuk epeletan eta turismo apur bat Vancouver-ren.

Non kokatzen dira zuen pentsamenduak leku bakar-ti haietan zaretenean?

Hormetan gaudenean ez dugu pentsatzeko astirik, eta nekea ere ez da oso lagun ona burutazioetan sartzeko, baina, une oro, aseta sentitzen dugu barnean dugun eta esplika gaitza den sentimendu hori. Bestalde, baditugu uneak, egunak pasa ahala sarriago, ortzian edo haizearen burrunban urruti utzi ditugun maiteak islatzen ditugunak.

IBARPLAS

**Zure neurrirako leihoak,
kalitatez jarritako eta bukatutakoak!**

Pol.Ind.Itziar-Tel.:943 199 226 - Fax: 943 199 196
Web orrialdea: www.ibarplas.euskalnet.net
E-maila: ibarplas@ibarplas.euskalnet.net
20829 ITZIAR (Gipuzkoa)

HAITZ
Gure danbolin txi-
kiari zorionak
abuztuaren 19an
2 urte bete zitue-
lako.

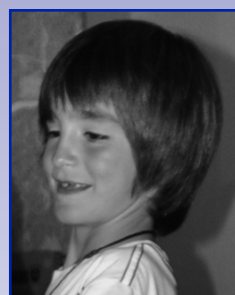
MERTXE
Zorionak hemen-
dik horra maitasu-
nez.

PERU
Oraingoan 10 kan-
dela atzen dituzu,
txo! Zorionak!
Tolon-Masillas kon-
pani.

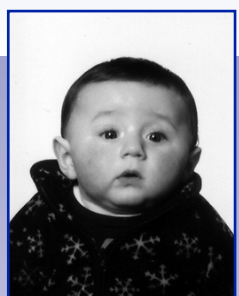
GURUZNE
Zorionak ama,
izeba, ahizpa,
koñata...
Kalbaixo gainian
zelebratu zan
ala? Txin-txin!
Katxas & Getari

JOL
Zorionak artista!
irailaren 8an 8
urte bete zenitue-
lako. Etxekoen
partez.

MAREN
Kriskitin-kraskitin
larrosa, krabelin.
Zorionak!

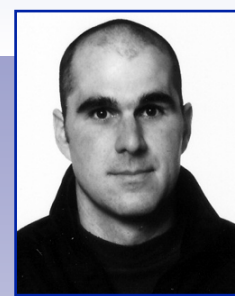
ANER
Zorionak gure etxe-
ko erregiari! Iraila-
ren 25ean zure
lehenengo urtebe-
tetzeari delako mila
muxu aiton-amo-
nek, osaba-izebek,
lehengusuek eta
bereziki aitak eta
amak. Maite zaitu-
gu!

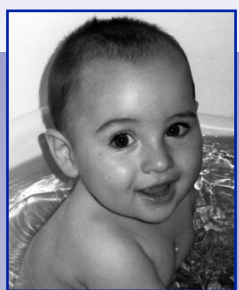
GLORIA
Zorionak amona!
Zure urtebetetzea
ondo pasa duzula-
koan muxu goxo-
ak familia guztia-
ren partez, baina
batez ere Eneko,
Gorka eta Anerrek

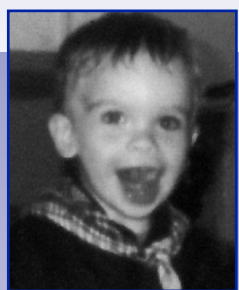
MARCOS
Zorionak osaba
abuztuaren 29an
zure urtebetetzea
izan zelako. Mila
kilo muxu familia
guztiak, bereziki
Eneko, Gorka eta
Anerrek.

UNAI
Zorionak abuztua-
ren 2an urteak bete
zenituelako. Mila
besarkada goxo
familia guztiak, Gor-
kak, Enekok eta
bereziki zure emaz-
teak eta Anerrek,

EÑAUT
Zorionak abuz-
tuaren 25ean
zure lehenengo
urtebetetzea izan
zelako. Familia
guztiaren partez,
batez ere, lehen-
gusu Aimar eta
Markelek.

URKO
Gure etxeko
Valentino Rosiri
zorianak! Uztaila-
ren 25ean 3 urte
bete zituelako.
Asko maite zaitu-
gun danon partez!
Muuua!

JOKIN
Zorionak etxeko
mutilari irailaren
13an 4 urte
betetzen dituela-
ko. Muxu handi
bat etxeko danon
partez bereziki
Maddik.

XUBAN eta ANDDE
Zorionak abuztuaren 26an urtea bete
zenutelako familia guztiaren partez eta
bereziki Aiurrek.

1959 urte inguruan, Hondarribian

Goitik eta ezkerretik: Manolo Belaustegi, Eusebia Agirregomezkorta, Maritxu "Xoxtorra", Tomasa Belaustegi, Pakita "Txiki", Lion "Txaparro" Erdiko ilaran ezkerretik: Juan Manuel "Xoxtorra", Jose Luis Lete, Luis Mari Garagarza, Xanti "Xoxtorra".

Beheko ilaran ezkerretik: Pako "Txaparro", Leonardo Belaustegi, Bene Garagarza, Jabier Mendiguren, Jesus Mari "Txaparro".

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

IÑIGOBELÉN
konde 3 - tfnoa. 943603701

argazki lanak
erretoke digitala
diseinu grafikoa
fotokopiak zuribeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

ZAINTZAKO BOTIKAK**IRAILA: Gaueko 10ak arte.**

21etik 23ra Zalduegi
(zapatu goizean Otxagabia)
24tik 27ra Apraiz
28tik 30era Otxagabia

URRIA: Gaueko 10ak arte.

1etik 4ra Zalduegi
5etik 7ra Burgoa
(zapatu goizean Apraiz)
8tik 11ra Otxagabia
12tik 14ra Apraiz
15etik 18ra Burgoa
19tik 21era Zalduegi
(zapatu goizean Otxagabia)
22tik 25era Apraiz
26tik 28ra Otxagabia
29tik 31ra Zalduegi

Gaueko 10etatik aurrera
ELGOIBARREN
ikus 4. orrialdea

IRAILA**Galbaixo auzoan****irailak 22, zapatua**

22:00etan IDI PROBAK
ondoren ERROMERIA.

irailak 23, domekia

11:00etan MEZA Hiru auzotako hildakoen omenez.

12:30etan HERRI KIROLAK

14:30etan Auzoen arteko BAZKARIA

Ondoren ERROMERIA

17:30etan II. HARRI JASOTZE TXAPEL-KETA "Aritza"ren omenez.

Ondoren ERROMERIA

Mijoa azuzoan**San Jeronimo jaixak****irailak 28, barixakua**

23:00etan ROCK kontzertua
KRAUSSK eta DRONGENERDS

irailak 29, zapatua

21:00etan BERTSO AFARIA Egaña eta Lizasorekin.

ondoren ERROMERIA

goizaldean TXOKOLATADIA

irailak 30, domekia

Egun osoan zehar MUSEOA irekita.

12:00etan MEZA

ondoren HERRI KIROL eta JOLASAK

17:00etan IRRIEN LAGUNAK umeentzako jaialdia.

ondoren IBIRIKO ABEREAK

MENDI IRTEERAK**IRAILAK 23**

MUTRIKUKO
INGURUAK EZAGUTUZ

URRIAK 4 - 11 - 18**MENDI ZIKLOA****URRIAK 7**

MUTRIKUKO
INGURUAK EZAGUTUZ

2012-2013
IKASTURTEKO EUSKARA IKASTAROAK
Matrikula zabalik • AZKEN EGUNAK!
Izena emateko epea irailaren 28ra arte

♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

Aurrez aurrekoak, 2, 3 edo 4 egun asteen
Autoikaskuntza internet bidez

Ikastaro bereziak
Enpresak
AISA (Etorkinak)
Merkatariak eta ostalaritza

Azterketetarako prestakuntza
Perfilak (Administrazioa, Osakidetza, Hezkuntza, ...)
HABEren 1., 2., 3. eta 4. mailak
EGA

16 urtetik gorakoentzat
DIRU-LAGUNTZAK ETA BEKAK

♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

DEBABE UDAL EUSKALTEGIA

MUTRIKU • 943 60 30 94	09:30 - 13:00
Sabanika jaitsiera 4	16:00 - 19:30

irakurtzeko... esateko daukazuna esateko... iragartzeko...
informatzeko... jakiteko... berri emateko...
gordetzeko... ezagutzeko... publizitatea egiteko...
eskatzeko... ikasteko... ezagutarazteko... kexatzeko...
agertzeko... ikusteko... jakinarazteko... adierazteko...
parte emateko... anuntziatzeko... eskertzeko... zoriontzeko...
azaltzeko... galdetzeko... pentsatzeko... erantzuteko...
iritzia emateko... kontatzeko...

KALAPUTXI
MUTRIKUKO HERRI ALDIZKARIA

MUTRIKUKO HAURRESKOLA

PLAZAK DAUDE

- > Haurreskola Publikoa 0-2 urteko haurrentzat
- > 11 hilabetetan 11 orduz zabalik
- > Hileko kuotak ordaintzeko diru laguntzak (bekak)
- > Plaza kopuru mugatua

ZABALIK MATRIKULA ALDIA ZABALIK MATRIKULA

- > Telefonoa: 943 60 41 19
- > E-maila: mutriku.mutriku@haurreskolak.net
(Goizeko Izarra Ikastolaren barruan gaude)

